

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

LV

Runa

Luksemburgā, 2018. gada 4. oktobrī

Eiropas Revīzijas palātas priekšsēdētāja Klausa Heinera Lēnes (*Klaus-Heiner Lehne*) runa

**Eiropas Revīzijas palātas 2017. gada pārskata prezentācija
Eiropas Parlamenta Budžeta kontroles komitejai (CONT)**

Strasbūrā, 2018. gada 4. oktobrī

Jāsaskaņo ar runāto tekstu.
Izšķirošā ir runātā runa.

ECA Press

Mark Rogerson – runaspersona

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – preses sekretārs

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

[@EUAuditors](https://twitter.com/EUAuditors)

eca.europa.eu

Cienītā priekšsēdētājas kundze, cienītā referentes kundze, godātie Eiropas Parlamenta deputāti, godātais komisāra kungs, dāmas un kungi!

Kā bijušais Eiropas Parlamenta deputāts es zinu, ka šis laiks Eiropas Parlamentam ir noslogots. Ne vien pieņemto tiesību aktu skaits ir augsts, bet jūsu iestāde arī pamatoti kalpo kā augsta līmeņa forums, kurā apspriež Eiropas nākotni, jo tuvojas nākamās Eiropas Parlamenta vēlēšanas, par to liecināja Igaunijas premjerministra vakardienas apmeklējums.

Tāpēc kā Revīzijas palātas priekšsēdētājs es vēl jo vairāk pateicos jūsu Komitejai par atvēlēto laiku debatēm par mūsu 2017. finanšu gada pārskatu.

Lazarou kungs kā par gada pārskatu atbildīgais loceklis, par katras nodaļas (no desmit) sagatavošanu atbildīgie locekļi un, protams, mūsu revidenti ir veikuši nozīmīgu darbu, sniedzot jums mūsu novērtējumu par stāvokli ES finanšu pārvaldībā 2017. gadā. Līdz ar to uzsāksies budžeta izpildes apstiprināšanas procedūra, kura būs pēdējā šā Parlamenta darbā.

Es vēlos arī pateikties Komisijai, ko šeit pārstāv komisārs *Oettinger* kungs, par sadarbību ar mums galvenās revidējamās vienības statusā. Mūsu revīzijas process noslēdzas ar tā saukto pretrunu procedūru, bet mēs neesam pretinieki. Palāta bieži ir kritiska un dažkārt spītīga, taču es ceru, ka mēs vienmēr ir taisnīgi un allaž atvērti uz klausām pamatotus skaidrojumus, kurus Komisija bieži ir sniegusi un kurus jūs paši varat izlasīt līdzās mūsu apsvērumiem.

Dāmas un kungi!

Par 2017. gadu, tāpat kā iepriekšējiem gadiem, mēs secinām, ka ES gada pārskati sniedz skaidru un patiesu priekšstatu par tās finanšu stāvokli. Tāpat kā iepriekšējā gadā esam snieguši atzinumu ar iebildēm (nevis negatīvu atzinumu) par 2017. gada pārskatiem pakārtoto maksājumu pareizību.

Citiem vārdiem, nozīmīgā daļā mūsu revidēto 2017. gada izdevumu kļūdu līmenis nebija būtisks, un šeit es atsaucos uz izdevumiem, kuru pamatā ir maksājumtiesības¹, t. i., programmām, kurās atbalsta saņēmēji saņem maksājumus, ja tie nodrošina atbilstību zināmiem nosacījumiem. Var minēt maksājumus *Erasmus* studentiem, tiešo atbalstu lauksaimniekiem, budžeta atbalstu trešām valstīm un ES darbinieku algas. Šie maksājumtiesību maksājumi veidoja vairāk nekā pusi no maksājumiem, kuri 2017. gadā veikti no ES budžeta.

Turklāt pārkāpumu līmenis ES izdevumos ir turpinājis samazināties. Aplēstais kļūdu līmenis maksājumos 2017. gadā bija 2,4 %, kas ir zemāks nekā 2016. gadā (3,1 %) un 2015. gadā (3,8 %). Tas liecina, ka ES finanšu pārvaldība noteikti attīstās pareizajā virzienā – un atzinība par neatlaidīgajiem pūliņiem pirmkārt un galvenokārt jāizsaka Komisijai un dalībvalstīm.

Uzskatu, ka mums kā revidentiem vajadzētu runāt ne tikai par negācijām, bet arī uzsvērt labu praksi, ja mēs to konstatējam. Tāpēc ļaujiet man kā pozitīvu piemēru izcelt mūsu secinājumu, ka tiešajos maksājumos no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda – un tie veido ļoti lielu DFS kategorijas daļu – būtiskas kļūdas nav konstatētas.

Tomēr man ir arī jāmin, ka saglabājas dažas problēmas. Lai ilustrētu sacīto, sniegšu trīs piemērus: vienu no citas lauksaimniecības izdevumu jomas, otru no kohēzijas izdevumu jomas un trešo – no pētniecības jomas.

¹ Izņemot dažas lauku attīstības shēmas.

Mēs konstatējam gadījumu, kad lauksaimnieks saņēma finansiālu atbalstu vides jomā starpkultūru stādīšanai. Patiesībā šādi kultūraugi nebija stādīti, tāpat arī nebija uzturēti attiecīgie apūdeņošanas un audzēšanas reģistri. Pēc mūsu apmeklējuma valsts maksājumu aģentūra uzsāka procedūru izmaksāto atbalsta summu atgūšanai.

Citā gadījumā mēs konstatējam, ka saņēmējs bija deklarējis pārāk lielas netiešās izmaksas kohēzijas jomā. Šīs izmaksas patiesībā bija vispārējās izmaksas, kas bija radušās institūta galvenajā mītnē, un tās nebija saistītas ar konkrētu struktūru, kas izveidota, lai īstenotu projektu. Mēs uzskatījām, ka visas izmaksas, kas nav tieši saistītas ar attiecīgo projektu, nav attiecināmas.

Trešajā gadījumā MVU, kas piedalās pētniecības projektā, bija deklarējis pārāk lielu projektā nostrādāto stundu skaitu un izmantojis nepareizu metodi to aprēķinā. Vēl jo vairāk: darbinieki, kuru stundas bija deklarētas, faktiski bija algoti darbinieki māsasuzņēmumā, ar kuru nebija slēgts dotācijas nolīgums. Tāpēc mēs uzskatām, ka visas šīs izmaksas ir neattiecināmas.

Vēlos uzsvērt, ka bieži ir pieejama pietiekama informācija, lai novērstu vai atklātu un izlabotu nozīmīgu daļu kļūdu. Ja Komisija un dalībvalstu iestādes būtu izmantojušas šo informāciju, vēl lielāka ES budžeta daļa nepārsniegtu mūsu un Komisijas pašas būtiskuma sliekšni.

Taču mēs nevar šeit apstāties. Pārvaldības un kontroles sistēmas ir uzlabojušās, un tagad mums ir iespēja no jauna skatīties uz to, kā šie uzlabojumi mums nodrošina revīzijas pierādījumus.

2017. gadā mēs izmēģinājuma kārtā izmantojām jaunu pieeju, revidējot jomu "Ekonomikas, sociālā un teritoriālā kohēzija". Galvenās izmaiņas attiecās uz to, ka mēs caurskatījām un atkārtoti veicām pārbaudes un kontroles, ko iepriekš bija veikušas struktūras, kuras atbildīgas par konkrētiem izdevumiem. Šajā jaunajā revīzijas pieejā ir ņemtas vērā svarīgas izmaiņas juridiskajā pamatā, kuras Parlaments un Padome pieņēma 2013. gadā. Tā rezultātā mēs tagad revidējam deklarētos izdevumus, kuriem dalībvalstis un Komisija jau ir piemērojušas finanšu korekcijas par atklātajiem pārkāpumiem. Tādējādi mūsu konstatējumi skaidrāk parāda, kur saglabājušās nepilnības gan Komisijā, gan dalībvalstīs, un ļauj mums sniegt Parlamentā kvalitatīvāku informāciju.

Turpmākajos gados mēs šo projektu izvēršīsim uz citām izdevumu jomām, ja būs izpildīti vajadzīgie nosacījumi.

Tomēr mums ir arī jāpievērš uzmanība un jāveltī resursi tam, lai novērtētu, vai ES nodrošina rezultātus tās pilsoņiem. Nepietiek tikai ar to, ka zinām, ka nauda ir iztērēta pareizi, mums ir jāzina, vai līdzekļi ir izlietoti pārdomāti.

Sniegšu citu piemēru ārējās darbības jomā: vienā no apmeklētajiem projektiem starptautiskai organizācijai radās vairāk nekā 280 000 EUR lielas izmaksas, lai transportētu vēlēšanu urnas un dokumentus, kuru vērtība bija 150 000 EUR. Kaut arī jāatzīst, ka šis bija jutīgs un steidzams gadījums saistībā ar vēlēšanām trešā valstī, joprojām ir grūti izskaidrot mūsu iedzīvotājiem, ka ES šādi tērē viņu naudu.

Dāmas un kungi!

Vienā no mūsu jaunākajiem īpašajiem ziņojumiem esam aprakstījuši, ka vairākām dalībvalstīm grūtības sagādā Eiropas strukturālo un investīciju fondu resursu laba izmantošana. Šajā saistībā atzinīgi vērtējams tas, ka Komisija ierosina nākamajam finanšu periodam vairākus pasākumus, kuri varētu sekmēt labāku kohēzijas fondu apguvi. Daļa no risinājuma gulstas jūsu rokās, savlaicīgi pieņemot jauno DFS un ar to saistītās daudzgadu finanšu programmas.

Tajā pašā laikā ES budžets joprojām saskaras ar ievērojamu spiedienu, ko rada turpmākajiem gadiem saistībās paredzēto maksājumu vērtība.

Liela apjoma saistības apvienojumā ar zemu maksājumu līmeni paaugstināja ES neizpildītās budžeta saistības līdz 267,3 miljardiem EUR – nekad iepriekš šī summa nav bijusi tik liela, un mūsu projekcija norāda uz to, ka līdz

2020. gada beigām *reste à liquider* (nenokārtotās saistības) pieaugs vēl vairāk. Mēs uzskatām, ka, plānojot nākamo daudzgadu finanšu shēmu, šim jautājumam jāpiešķir prioritāte.

Revīzijas palāta noteikti neiesaistīsies diskusijās starp neto maksātājiem, kuri apgalvo, ka ir jāsamazina viņu saistības, un neto saņēmējiem, kuri grib, lai tiktu darīts vairāk. Tomēr mēs varam norādīt uz apstākli, ka neizpildīto saistību pieaugošā uzkrājuma dēļ vēl tālākā nākotnē pavirzīsies to finanšu programmu ietekme, par kurām jūs kā likumdevēji veicat sarunas tagad.

Dāmas un kungi!

Kopējais ES budžets nepārsniedz 1 % no visas ES nacionālā kopienākuma.

Tādējādi ir svarīgi, lai ES budžets tiktu izlietots efektīvi, taču mums jābūt arī reāliem priekšstatiem par to, ko ir iespējams sasniegt ar mums uzticēto naudu. Ja mēs rosinām cerības, kas nav piepildāmas, mēs zaudējam iedzīvotāju uzticību. Mēs uzskatām, ka secinājums ir vienkāršs: ES nevajadzētu dot solījumus, kurus tā nevar izpildīt. Un mums katru dienu ir uzskatāmi jārāda, ka ES kompetenci ir efektīvāk īstenot Savienības līmenī nekā valsts līmenī.

Pirms noslēdzu savu runu, vēlos vēl ko piebilst. Pastāv uzskats, ka mēs – revidenti – parasti lūkojamies atpakaļ. Tomēr domāju, ka šogad mums ir tiesības raudzīties arī uz priekšu. Tuvākajās nedēļās jūs no mums saņemsiet vairākus atzinumus par dažādiem priekšlikumiem, kuri attiecas uz Eiropas Savienības finansēm 2021.–2027. gada periodā.

Parlamentam un Padomei ir jāizdara svarīgas izvēles. Mēs īpaši atzinīgi vērtējam to, ka Komisija tās ir formulējusi, ierosinot palielināt elastību, kuras pašreizējā DFS tik ļoti pietrūkst – tas ir solis pareizajā virzienā.

Dāmas un kungi! Iezīmējot kursu aizvien nestabilākā pasaulē, nodrošināsim, ka mūsu lēmumi ir balstīti uz stingriem finanšu pamatiem!

Rādīsim mūsu iedzīvotājiem, ka mēs varam sasniegt to, ko solām, īstenot to efektīvi un tā, lai patiešām nodrošinātu pārmaiņas!

Pateicos par uzmanību un ceru uz viedokļu apmaiņu.